

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 18 października 2017 r.

w 55. rocznicę śmierci Arcybiskupa Eugeniusza Baziaka

Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd pamięci Arcybiskupa Eugeniusza Baziaka – metropolity lwowskiego, który w sposób heroiczny pełnił misję duszpasterza w diecezji lwowskiej, dzieląc wojenny i powojenny los Polaków zmuszonych do opuszczenia swego domu na Kresach. Arcybiskup Baziak mimo prześladowań i całonocnych przesłuchań przez okupantów sowieckich, które miały go zmusić do natychmiastowego opuszczenia Lwowa i Kresów, pozostał nieugięty, do końca pełniąc posługę dla pozostałych na miejscu Rodaków.

Abp Eugeniusz Baziak przyszedł na świat 8 marca 1890 r. w Tarnopolu. 7 października 1908 r. wstąpił do seminarium duchownego we Lwowie i jednocześnie rozpoczął studia na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Lwowskiego. 14 lipca 1912 r. w Przemyślanach przyjął święcenia kapłańskie. Pod koniec I wojny światowej objął funkcję administratora parafii tarnopolskiej. W 1931 r. został proboszczem kolegiaty w Stanisławowie, dziekanem dekanatu stanisławowskiego a także kanonikiem kapituły metropolitalnej. Podczas dwuletniej posługi w Stanisławowie ożywił Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej, otoczył opieką ubogich i chorych, którym niosły pomoc liczne stowarzyszenia – Kresowy Biskupi Komitet Ratunkowy, Towarzystwo św. Wincentego a Paulo, „Chleb Głodnym Dzieciom” i „Chrześcijańska Kuchnia Ludowa”. Ojciec Święty Pius XI, przychylając się do prośby parafian za zasługi w pracy kapłańskiej, mianował ks. Baziaka pronotariuszem apostolskim. W 1933 r. Papież Pius XI nominował ks. Baziaka na biskupa sufragana, objął on także funkcję rektora seminarium duchownego.

W czasie II wojny światowej dzielił dramatyczny los z wiernymi we Lwowie. Pomimo wielokrotnych, nocnych przesłuchań ze strony okupantów sowieckich zabiegał o funkcjonowanie zlikwidowanego w 1939 r. przez Sowieców seminarium, udzielał święceń kapłańskich i wizytował parafie. Prowadził także działalność dobroczynną i informował Stolicę Apostolską o sytuacji w diecezji, szczególnie poprzez prowadzenie dokumentacji prześladowań Kościoła i martyrologii polskiego duchowieństwa dokonującej się z ręki okupanta i podczas „rzezi wołyńskiej”. Arcybiskup zorganizował pomoc zarówno dla dziesiątków tysięcy wywiezionych zbrodniczo w głąb Związku Sowieckiego Polaków, jak i dla biednej, głodującej ludności miejscowej.

Biskup Baziak objął rządy arcybiskupa 22 listopada 1944 r. W kwietniu 1946 r. został zmuszony do opuszczenia Lwowa i od sierpnia 1946 r. rezydował w Lubaczowie. Po śmierci kardynała Adama Stefana Sapiehy pełnił urząd administratora apostolskiego archidiecezji krakowskiej. W wyniku rozpętanego tzw. procesu Kurii Krakowskiej więziony w areszcie domowym. W 1952 r. aresztowany i oskarżony o szpiegostwo, nie uległ szantażom bezpieki, w wyniku czego został zmuszony do opuszczenia Krakowa i objęty zakazem przebywania w obydwu archidiecezjach podlegających jego jurysdykcji. Do Krakowa powrócił po „odwilży” w 1956 r. W 1962 r. papież ustanowił go arcybiskupem metropolitą krakowskim i administratorem apostolskim archidiecezji lwowskiej. Arcybiskup Baziak zmarł 15 czerwca 1962 r. tuż przed ogłoszeniem tej nominacji podczas posiedzenia Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się do nauczycieli i wychowawców z apelem o popularyzację wśród młodzieży postaci Arcybiskupa Eugeniusza Baziaka – niezłomnego duszpasterza, pełnego poświęcenia duszpasterza Polaków wypędzonych z Kresów, z którymi był do końca, a później nieugiętego pasterza metropolii krakowskiej. Z powodu swej niezłomnej, heroicznej postawy został skazany przez władze komunistyczne na zapomnienie i wymazanie jego życia z kart historii, jako życia człowieka, w którym nawet prześladowania i więzienie nie mogły złamać ducha i miłości do Rodaków i Ojczyzny. To Arcybiskup Baziak w najcięższych czasach był podporą wiary i patriotyzmu, to on uratował wiele powołań kapłańskich, ratując seminarium duchowne, które zostało przeniesione do Kalwarii Zebrzydowskiej, co zaowocowało w następnym pokoleniu wychowywanych i konsekrowanych przez niego księży, wśród których znajdował się jego następca kard. Marian Jaworski. To abp Eugeniusz Baziak wskazał prof. Karola Wojtyłę, przyszłego Wielkiego Papieża Jana Pawła II, na urząd biskupa pomocniczego i uczynił go swym następcą w Krakowie.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

MARSZAŁEK SENATU

Stanisław KARCZEWSKI